

Dariusz J. Gwiazdowicz
Jerzy Wiśniewski

Estetyka lasu

Ośrodek Kultury Leśnej w Goluchowie

Dariusz J. Gwiazdowicz
Jerzy Wiśniewski

Estetyka lasu

Ośrodek Kultury Leśnej
Gołuchów 2014

Recenzent
prof. dr hab. Kazimierz Rykowski

Projekt okładki
Dariusz Wierzbicki, prof. dr hab. Dariusz J. Gwiazdowicz

Opracowanie redakcyjne, korekta i zestawienie indeksu
Paulina Wierzbicka

Opracowanie ilustracji
prof. zw. dr hab. Jerzy Wiśniewski

Redakcja techniczna i montaż
Dariusz Wierzbicki

Ilustracje na okładce i stronach między rozdziałami
prof. dr hab. Dariusz J. Gwiazdowicz, prof. zw. dr hab. Jerzy Wiśniewski

Niniejsze opracowanie powstało dzięki wsparciu finansowemu
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Copyright © by Dariusz J. Gwiazdowicz & Jerzy Wiśniewski
Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie

Wydanie I, Gołuchów 2011
Wydanie II poszerzone, Gołuchów 2014

Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie, 2014

ISBN 978-83-62335-37-4

Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie
ul. Działońskich 2, 63-322 Gołuchów
e-mail: okl@okl.lasy.gov.pl
www.okl.lasy.gov.pl

Skład i druk
Zakład Poligraficzny Moś & Luczak
Poznań, ul. Piwna 1

Spis rozdziałów

Przedmowa / 11

1. Estetyka jako nauka / 19

- 1|1. Definicja i zakres / 20
- 1|2. Natura i sztuka / 21
- 1|3. Sztuka ziemi i sztuka ekologiczna / 24
- 1|4. Piękno / 27
- 1|4.1. Pojęcie piękna / 27
- 1|4.2. Piękno natury / 28
- 1|5. Odbiorca piękna / 31
- 1|6. Okoliczności percepcji piękna / 32

2. Historia estetyki lasu / 35

3. Czynniki decydujące o pięknie przyrody / 51

- 3|1. Elementy estetyki przyrody / 52
- 3|2. Rytmika dobową i sezonową / 69

4. Walory estetyczne flory / 81

- 4|1. Drzewa i krzewy / 82
- 4|2. Roślinność dna lasu / 148
- 4|3. Grzyby / 181

5. Walory estetyczne fauny / 197

- 5|1. Zwierzęta w lesie / 198
- 5|2. Ssaki / 199
- 5|3. Ptaki / 229
- 5|4. Gady i płazy / 255
- 5|5. Bezkręgowce / 264

6. Krajobraz / 283

- 6|1. Estetyka krajobrazu / 284
- 6|2. Architektura krajobrazu / 287
- 6|3. Walory estetyczne krajobrazu leśnego / 289

- 6|3.1. Las jako element krajobrazu / 289
- 6|3.2. Urok powierzchni śródleśnych / 293
- 6|4. Dynamika zmian w lesie / 303
- 6|5. Kształtowanie i ochrona krajobrazu leśnego / 318

- 7. **Antropogeniczne elementy środowiska leśnego** / 323
 - 7|1. Infrastruktura liniowa / 324
 - 7|2. Leśna infrastruktura inżynierska i łowiecka / 336
 - 7|3. Budynki administracji leśnej i ich najbliższe otoczenie / 340
 - 7|4. Leśna infrastruktura rekreacyjno-turystyczna / 345
 - 7|4.1. Turystyka leśna / 345
 - 7|4.2. Obiekty turystyczne / 349
 - 7|5. Miejsca historyczne i kulturowe / 356

- 8. **Czynniki obniżające walory estetyczne lasów** / 365
 - 8|1. Podział czynników / 366
 - 8|2. Czynniki abiotyczne / 368
 - 8|3. Czynniki biotyczne / 371
 - 8|4. Czynniki antropogeniczne / 377

- 9. **Estetyka a ochrona przyrody** / 399

Posłowie / 413

Literatura / 417

Forest aesthetics – Summary / 425

Indeks polskich nazw rodzajowych i gatunkowych grzybów, roślin i zwierząt / 429

Contents

- Foreword** / 11
- 1. Aesthetics as a science** / 19
- 1|1. Definition and Scope / 20
- 1|2. Nature and Art / 21
- 1|3. Land-art and Ecological Art / 24
- 1|4. Beauty / 27
- 1|4.1. Concept of Beauty / 27
- 1|4.2. Beauty of Nature / 28
- 1|5. Admirer of Beauty / 31
- 1|6. Background to the Perception of Beauty / 32
- 2. History of forest aesthetics** / 35
3. Factors determining the beauty of nature / 51
- 3|1. Elements of Aesthetics of Nature / 52
- 3|2. Daily and Season Rhythms / 69
- 4. Aesthetic values of flora** / 81
- 4|1. Trees and Shrubs / 82
- 4|2. Plants of Forest Floor / 148
- 4|3. Fungi / 181
- 5. Aesthetic values of fauna** / 197
- 5|1. Animals in Forest / 198
- 5|2. Mammals / 199
- 5|3. Birds / 229
- 5|4. Reptile and Amphibians / 255
- 5|5. Invertebrates / 264
- 6. Landscape** / 283
- 6|1. Aesthetics of Landscape / 284
- 6|2. Architecture of Landscape / 287
- 6|3. Aesthetic Values of Forest Landscape / 289

- 6|3.1. Forest as an Element of Landscape / 289
- 6|3.2. Charm of Midforest Spaces / 293
- 6|4. Dynamics of Changes in the Forest / 303
- 6|5. Shaping the Forest Landscape / 318

- 7. Anthropogenic elements of the forest environment / 323**
 - 7|1. Linear Infrastructure / 324
 - 7|2. Forest Engineering and Hunting Infrastructure / 336
 - 7|3. Forest Administration Buildings and their Surroundings / 340
 - 7|4. Forest Infrastructure for Recreation and Tourism / 345
 - 7|4.1. Forest Tourism / 345
 - 7|4.2. Tourism Objects / 349
 - 7|5. Historical and Cultural Places / 356

- 8. Factors reducing aesthetic values of forests / 365**
 - 8|1. Division of Factors / 366
 - 8|2. Abiotic Factors / 368
 - 8|3. Biotic Factors / 371
 - 8|4. Anthropogenic Factors / 377

- 9. Aesthetics and protection of nature / 399**
 - Epilogue / 413**
 - Literature / 417
 - Forest aesthetics – Summary / 425
 - Index of Polish genus and species names of fungi, plants and animals / 429